

V I Lenin

Nya tider och gamla fel i ny gestalt

Varje säregen vändning i historien utlöser vissa ändringar i formen för de småborgerliga vacklanden, vilka ständigt förekommer vid sidan av proletariatet och i en eller annan grad ständigt tränger in bland proletariatet.

Dessa vacklanden flyter i två ”strömmar”: den småborgerliga reformismen, d. v. s. servilitet gentemot bourgeoisin, kamouflerad med joltiga demokratiska och ”social”-demokratiska fraser samt maktlösa önskingar, och den småborgerliga revolutionismen, hotfull, bombastisk och skrytsam i ord men en splittrad, söndrad, huvudlös bagatell i handling. Dessa vacklanden är oundvikliga så länge kapitalismens djupaste rötter inte avlägsnats. Deras form förändras nu i samband med att en viss ändring äger rum i sovjetmaktens ekonomiska politik.

Ledmotivet hos mensjevikerna är: ”Bolsjevikererna har gjort helvändning till kapitalismen, nu är det slut med dem. Revolutionen visar sig i alla fall vara borgerlig, Oktoberrevolutionen medräknad! Leve demokratin! Leve reformismen!” Oavsett om detta säges i rent mensjevikisk eller socialistrevolutionär anda, i Andra internationalens eller Två och en halv-internationalens anda, så går det ut på samma sak.

Ledmotivet hos halvanarkisterna i stil med det tyska ”Kommunistiska arbetarpartiet” eller hos den del av vår tidigare arbetaropposition, som har utträtt ur partiet eller håller på att lämna det, är: ”Bolsjevikererna har förlorat tron på arbetarklassen!” De paroller som avledds från detta är mer eller mindre besläktade med ”kronstadt”-parollerna våren 1921.

Mot den jämmer och den panik, som reformismens filistrar och revolutionismens filistrar uppvisar, är det marxisternas uppgift att så nyktert och exakt som möjligt ställa upp en uppskattning av de faktiska klasskrafterna samt obestridliga fakta.

Återkalla i minnet huvudetapperna i vår revolution. Den första etappen, den så att säga rent politiska etappen, från den 25 oktober till den 5 januari, till konstituerande församlingens upplösning. Under endast 10 veckor gjorde vi hundra gånger mer för att faktiskt och fullständigt förinta feodalismens kvarlevor i Ryssland än vad mensjevikererna och socialistrevolutionärerna gjorde under de åtta månader, som *de* var vid makten (från februari till oktober 1917).

Mensjevikererna och socialistrevolutionärerna, och utomlands alla Två och en halv-internationalens hjältar, var på den tiden ynkliga medhjälpare åt reaktionen. Anarkisterna stod antingen handfallna på sidan eller också hjälpte de oss. Var revolutionen på den tiden en borgerlig revolution? Naturligtvis var den det, såtillvida som det verk som vi då fullbordade gick ut på att slutföra den borgerligt demokratiska revolutionen, såtillvida som det då ännu inte fanns någon klasskamp bland ”bönderna”. Men på samma gång gjorde vi oerhört mycket *utöver* den borgerliga revolutionen, *för* den socialistiska, den proletära revolutionen: 1. Vi utvecklade i exempellös grad arbetarklassens krafter med sikte på att *den* skulle utnyttja statsmakten. 2. Vi riktade ett över hela världen kännbart slag mot den kälkborgerliga demokratins fetischer, konstituerande församlingen och de borgerliga ”friheterna” i stil med pressfriheten för de rika. 3. Vi skapade den sovjetiska stats-typen, vilket var ett jättesteg framåt efter 1793 och 1871.

Den andra etappen. Brestfreden. Orgier av revolutionärt frastuggeri mot freden – halvpatriotiska fraser hos mensjevikererna och socialistrevolutionärerna, ”vänster”-fraser hos en del bolsjeviker. ”Har ni slutit fred med imperialismen, så är ni förlorade”, försäkrade kälkborgaren i panisk skräck eller med skadeglädje. Men socialistrevolutionärerna och mensjevikererna slöt fred med imperialismen och deltog i det borgerliga rövartåget mot arbetarna. Vi åter ”slöt fred” och avstod en del av vår egendom åt rövaren för att rädda

arbetarnas makt, för att kunna tilldela rövaren ännu hårdare slag. Pratet om att vi ”inte tror på arbetarklassens kraft” hörde vi på den tiden otaliga gånger, men vi lät inte lura oss av frastuggeriet.

Den tredje etappen. Inbördeskriget, från tjeckoslovakerna och anhängarna av konstituerande församlingen till Wrangel, åren 1918-20. Vår Röda armé fanns inte till i början av kriget. Vad den materiella styrkan beträffar så är denna armé även nu obetydlig jämfört med vilken som helst av ententländernas arméer. Och inte desto mindre hemförde vi segern i kampen mot ententens världsmakt. Förbundet mellan bönderna och arbetarna, lett av den proletära statsmakten -- denna landvinning av världshistorisk betydelse -- höjdes till en exempellös nivå. Mensjeviker och socialistrevolutionärerna spelade rollen av monarkins medhjälpare såväl direkt (som ministrar, organisatörer och propagandister) som i förtäckt form (den ytterst ”raffinerade” och gemena ställning, som intogs av Tjernov, Martov & Co., vilka låtsades två sina händer men i själva verket arbetade mot oss med sina pennor). Anarkisterna vimsade också hjälplöst omkring: en del hjälpte oss, andra hindrade vårt arbete genom sitt larm mot militärdisciplinen eller genom sin skepticism.

Den fjärde etappen. Ententen nödgas inställa interventionen och blockaden (för hur lång tid?). Vårt ytterligt ruinerade land börjar just återhämta sig, ser först nu det fulla djupet av sin ruin, utstår de mest plågsamma lidanden, industrins stillastående, missväxter, hunger, epidemier.

Vi har stigit till det högsta och på samma gång svåraste stadiet i vår världshistoriska kamp. I innevarande ögonblick och för innevarande tidsperiod är fienden inte densamma som i går. Fienden är nu inte vitgardisthorder, kommenderade av godsägarna och stödda av alla mensjeviker och socialistrevolutionärer samt hela den internationella bourgeoisin. Fienden är nu den ekonomiska vardagen i ett småbondeland med ruinerad storindustri. Fienden är det småborgerliga elementet, som omger oss likt luften och mycket starkt tränger in i proletariatets led. Och proletariatet är deklasserat, d. v. s. har kommit ur sina klasspår. Fabrikerna och verken står stilla – proletariatet är försvagat, splittrat, kraftlöst. Det småborgerliga elementet inom staten stödes av hela den internationella bourgeoisin, som alltjämt behärskar världen.

Nåväl, är inte detta nog för att göra folk ängsliga? Särskilt sådana hjältar som mensjeviker och socialistrevolutionärerna, riddarna av Två och en halv-internationalen, de hjälplösa anarkisterna, de som tycker om ”vänster”-fraser. ”Bolsjeviker vänder sig till kapitalismen, det är slut med dem, deras revolution har inte heller gått utöver den borgerliga revolutionens ram.” Vi hör ofta tjut av detta slag.

Men vi har redan blivit vana vid dem.

Vi förringar inte faran. Vi ser den rakt i ansiktet. Vi säger till arbetarna och bönderna: faran är stor – mer sammanhållning, uthållighet och kallblodighet, kasta med förakt ut mensjeviker, socialistrevolutionärerna och deras anhang, panikspridarna och skrikhalsarna.

Faran är stor. Fienden är mycket starkare än vi i ekonomiskt avseende, liksom han i går var mycket starkare än vi i militärt avseende. Vi vet detta, och i vetskapen härom ligger vår styrka. Vi har redan gjort så oerhört mycket för att rensa Ryssland från feodalismen, för att utveckla arbetarnas och böndernas alla krafter, för världskampen mot imperialismen och för den internationella proletära rörelsen, som befriats från Andra internationalens och Två och en halv-internationalens banaliteter och nedrigheter – att panikfyllda tjut inte längre påverkar oss. Vi har redan mer än tillfullo ”rättfärdigats” vår revolutionära verksamhet genom att i handling visa hela världen, vad den proletära revolutionismen förmår utföra till skillnad från mensjeviker och socialistrevolutionärernas ”demokrati” och den fega, med paradfraser kamouflerade reformismen.

Den som fruktar nederlag när han står inför den stora kampen, kan kalla sig socialist endast som ett hån mot arbetarna.

Just därför att vi inte fruktar att se faran i ansiktet utnyttjar vi bättre våra krafter i kampen – vi väger chanserna mer nyktert, försiktigt och förtänksamt – vi gör alla eftergifter, som stärker oss och splittrar fiendens krafter (nu har även den största dumbom insett, att "Brestfreden" var en eftergift, som stärkte oss och splittrade den internationella imperialismens krafter).

Mensjevikerna skriar om att naturaskatten, den fria handeln, beviljandet av koncessioner och statskapitalism betyder sammanbrott för kommunismen. Till dessa mensjeviker har utomlands sällat sig f. d. kommunisten Levi. Denne Levi måste man försvara, så länge de fel han begick kunde tillskrivas hans reaktion mot en rad misstag från "vänster"-kommunisternas sida, särskilt i Tyskland i mars 1921; denne Levi kan man inte försvara då han, i stället för att tillstå att han har fel, glider ned till mensjevismen längs hela linjen.

Vi skall helt enkelt påpeka för de mensjevikiska skrikhalsarna exempelvis det faktum, att kommunisterna redan våren 1918 framförde och förfäktade tanken på ett block, ett förbund med statskapitalismen mot det småborgerliga elementet. Det var för tre år sedan! Under de första månaderna av den bolsjevikiska segern! Redan då hade bolsjevikerna en nykter syn på saken. Och sedan dess har ingen kunnat bestrida, att vår nyktra uppskattning av de förefintliga krafterna är riktig.

Levi, som glidit ned till mensjevismen, råder bolsjevikerna (han "förutspår" att kapitalismen kommer att besegra oss, precis som alla kälkborgare, demokrater, socialdemokrater etc. förutspådde vår undergång ifall vi upplöste konstituerande församlingen!) att vädja till *hela* arbetarklassen om hjälp! Ty hittills, ser ni, har endast *en del av den* hjälpt oss!

Här går Levi på ett påfallande sätt samman med de halvanarkister och skrikhalsar, delvis också några personer från den tidigare "arbetaroppositionen", vilka så gärna tuggar bombastiska fraser om att bolsjevikerna nu "inte tror på arbetarklassens krafter". Både mensjevikerna och de anarkistbitna förvandlar begreppet "arbetarklassens krafter" till en fetisch, då de är ur stånd att fatta dess faktiska, konkreta innehåll. I stället för att undersöka och analysera detta innehåll kommer de med deklamationer.

Herrarna från Två och en halv-internationalen vill gärna kalla sig revolutionärer, men i varje allvarlig situation visar de sig faktiskt vara kontrarevolutionärer, ty de är rädda för en våldsam nedrivning av den gamla statsapparaten, de har ingen tro på arbetarklassens krafter. Då vi sade detta om socialistrevolutionärerna & Co., så var det ingen fras, Var och en vet. att Oktoberrevolutionen faktiskt förde fram nya krafter, en ny klass – att det är proletarietets bästa representanter som nu styr Ryssland, att de skapade en ny armé och ledde den, att de skapade en lokal förvaltning etc., att de leder industrin m. m. Om det nu finns byråkratiska förvrängningar i denna förvaltning, så döljer vi inte detta onda, vi avslöjar det och bekämpar det. Den som låter kampen mot förvrängningen av det nya systemet skymma undan dettas innehåll och glömmer, att arbetarklassen har skapat och leder en stat av sovjettyp, han är helt enkelt ur stånd att tänka och bara pratar i vädret.

Men "arbetarklassens krafter" är inte obegränsade. Om tillströmningen av friska krafter från arbetarklassen nu är svag, ibland mycket svag, om tillströmningen av krafter – trots alla dekret och upprop, trots all agitation, trots alla order om att "befordra partilösa" – likväl är svag, så är det att sjunka ned till banalt frastuggeri, om man vill avfärda det hela med deklamation om "bristande tro på arbetarklassens krafter".

Utan ett visst "andrum" kan dessa nya krafter inte komma fram; de kan växa fram endast långsamt; de kan växa fram endast på basis av den återställda storindustrin (d. v. s. mer exakt

och konkret uttryckt, på basis av elektrifieringen). De kan *inte* komma från *någon annan* källa.

Efter ett oerhört kraftuppbåd utan motstycke i världen behöver arbetarklassen i ett ruinerat småbondeland, en arbetarklass som i hög grad blivit deklasserad, en viss tid för att nya krafter skall kunna växa upp och rycka fram, för att de gamla och utslitna krafterna skall kunna "återhämta sig". Uppbyggandet av en militär- och statsapparat, som var i stånd att segerrikt uthärda provningarna under åren 1917-21, var ett stort verk som tog i anspråk, absorberade och uttömde "arbetarklassens krafter" (de verkliga och inte de som förekommer i skrikhalsarnas deklamationer). Man måste förstå detta och räkna med att en *långsammare* tillväxt av *nya* krafter från arbetarklassen är nödvändig, eller rättare sagt oundviklig.

När mensjevikerna skriar om bolsjevikernas "bonapartism" (de stöder sig på militären och statsapparaten, mot "demokratins" vilja, heter det), så kommer därmed bourgeoisins taktik förträffligt till uttryck, och Miljukov gör rätt i att stödja den, att stödja "Kronstadt"-parollerna (våren 1921). Bourgeoisin räknar alldeles riktigt med att "arbetarklassens krafter", de *verkliga* krafterna, nu utgöres av denna klass' mäktiga avantgarde (Rysslands kommunistiska parti, som inte med ett slag utan under loppet av 25 år genom sina handlingar tillvann sig rollen, namnet och kraften av den enda revolutionära klassens "avantgarde"), plus de element, som mest försvagats genom deklasseringen och som är lättast påverkade av de mensjevnikiska och anarkistiska vacklandena.

Parollen "mer tillit till arbetarklassens krafter" utnyttjas nu *faktiskt* i syfte att stärka mensjevikernas och anarkisternas inflytande: detta bevisade och åskådliggjorde Kronstadt våren 1921 fullt påtagligt. Varje klassmedveten arbetare bör avslöja och jaga bort dem som skriar om vår "bristande tro på arbetarklassens krafter", ty dessa skrikhalsar är i verkligheten medhjälpare åt bourgeoisin och godsägarna, vilka försöker att till sin förmån försvaga proletariatet genom att öka mensjevikernas och anarkisternas inflytande.

Detta är sakens kärna, om man nyktert undersöker den verkliga innebörden i begreppet "arbetarklassens krafter"!

Vad gör ni egentligen, gott folk, för att verkligen föra fram partilösa till den viktigaste "fronten" i dag, till den ekonomiska fronten, till det ekonomiska uppbygget?

Denna fråga bör de klassmedvetna arbetarna ställa till skrikhalsarna. Just så kan och bör man alltid avslöja skrikhalsarna och bevisa, att de i verkligheten inte främjar utan hindrar det ekonomiska uppbygget, att de inte främjar utan hindrar den proletära revolutionen, att de inte fullföljer proletära utan småborgerliga strävanden, att de tjänar en främmande klass.

Vår paroll är: Ned med skrikhalsarna! Ned med vitgardisternas omedvetna medhjälpare, som upprepar de olycksaliga kronstadtrebellernas misstag våren 1921! Upp till sakligt, praktiskt arbete, som tar hänsyn till det innevarande lägets särdrag och dess uppgifter! Vi behöver inte fraser utan handling.

En nykter uppskattning av detta särdrag och de verkliga, inte inbillade, klasskrafterna säger oss:

– Efter en period av aldrig förr skådade framgångar för den proletära skaparkraften på det militära, administrativa och allmänt politiska området har en period inträtt, under vilken tillväxten av nya krafter går mycket långsammare, och denna period inträdde inte av en tillfällighet, den var oundviklig, inte på enskilda personers eller partiets förskyllan utan till följd av objektiva orsaker. I det ekonomiska arbetet är uppbygget oundvikligen svårare och långsammare, det går mera stegvis. Det är en följd av naturen hos detta arbete jämfört med det

militära, administrativa och allmänt politiska arbetet. Det är en följd av dess speciella svårigheter, av att det är med djuprotat, om man så får säga.

Därför skall vi bemöda oss om att fastställa våra uppgifter på denna nya, högre etapp av kampen med ytterlig, tredubbel varsamhet. Vi skall formulera dessa uppgifter anspråkslösare. Vi skall göra mer eftergifter, givetvis inom gränserna för vad proletariatet kan bevilja och ändå förbli den härskande klassen. Vi skall insamla den moderata naturaskatten så snabbt som möjligt och medge största möjliga frihet för bondehushållningens utveckling, stärkande och återställande. Vi skall överlämna företag, som inte är absolut nödvändiga för oss, till arrendatorer, däribland även privatkapitalister och utländska koncessionärer. Vi behöver ett block eller ett förbund mellan den proletära staten och statskapitalismen mot det småborgerliga elementet. Detta förbund måste genomföras skickligt, enligt regeln: ”Mät sju gånger innan du klipper av.” Vi skall lämna kvar enbart åt oss själva ett mindre arbetsfält, bara det som är absolut nödvändigt. Vi skall koncentrera arbetarklassens försvagade krafter på ett *mindre* område, men i stället vinna fastare fot och pröva oss själva genom den praktiska erfarenheten, och det inte en eller två gånger utan om och om igen. Steg för steg, tum för tum – på annat sätt *kan inte* en sådan ”trupp” som vår nu rycka framåt på en så mödosam väg, i ett så svårt läge och under sådana faror som vi har att göra med. Den som finner detta arbete ”långtråkigt”, ”ointressant” och ”obegripligt”, den som rynkar på näsan eller faller i panik eller berusar sig med deklamationer om frånvaron av ”den tidigare glöden”, ”den tidigare entusiasmen” m. m., honom bör man hellre ”befria från arbete” och ställa i skymundan, så att han inte kan göra skada, ty han vill inte eller kan inte sätta sig in i särdragen hos det nuvarande stadiet, den nuvarande kampetappen.

Under förhållanden, då landet är ytterligt ruinerat och proletariatets krafter uttömda genom en rad nästan övermänskliga ansträngningar, griper vi oss an med den allra svåraste uppgiften: att lägga grunden för ett verkligt socialistiskt näringsliv, för ett riktigt varuutbyte (rättare sagt, produktutbyte) mellan industrin och jordbruket. Fienden är ännu mycket starkare än vi; det anarkiska, på jobberi fotade, individuella varuutbytet undergräver vårt arbete vid varje steg. Vi ser tydligt svårigheterna och kommer att systematiskt och hårdnackat övervinna dem. Mer utrymme för självständigt lokalt initiativ, mer krafter till de lokala organen, mer uppmärksamhet åt deras praktiska rön. Arbetarklassen kan läka sina sår och återställa sin ”proletära klasskraft” och böndernas förtroende till det proletära ledarskapet kan stärkas *endast* i den mån en faktisk framgång uppnås ifråga om industrins återställande och upprättandet av ett riktigt statligt produktutbyte, som är fördelaktigt för både bonden och arbetaren. I den mån vi uppnår dessa framgångar skall vi också få ett tillflöde av nya krafter, måhända inte så snabbt som var och en av oss skulle önska, men vi skall få det i alla fall.

Till arbete, ett långsammare och försiktigare, ett mer uthålligt och ihärdigt arbete!

20 augusti 1921

Pravda nr 190, 28 augusti 1921. Undertecknat: N. Lenin.

V. I. Lenin, *Skrifter*, fjärde ryska uppl., b. 33, sid. 1-8.